

MAGYAR LAPOK

XIII. évfolyam, 67 (3513) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12—27.

Letette az esküt a Kormányzó kezébe a Sztójay-kormány

Kállay Miklós lemondása következtében Sztójay Döme ny. altábornagy, berlini követ vette át a kormány vezetését

Hitler kinevezte magyarországi új követét és meghatalmazottját dr. Edmund Welhsenmayer személyében

Napok óta mindjobban látjuk, hogy a harc egyre közeledik határainkhoz. Ezzel érezzük azt is, hogy Magyarországnak is erőteljesen ki kell állnia a gátra, ha nem akarja, hogy az ország elveszzen ebben a háborúban. A magyar nép vezetői ennek a ténynek levonták reánk vonatkozó törvényszerűségeit és elhatározták, hogy kipróbált szövetségeseinkkel még nagyobb erővel fordulunk a közös ellenség ellen. Ennek a közös elhatározásnak jegyében alakult meg az új magyar kormány Sztójay Döme volt berlini magyar követ miniszterelnöksége alatt. Különös megnyugvással tölt el bennünket, hogy e nehéz időkben olyan ember került a miniszterelnöki székbe, aki hivatásos és sok érdemeket szerzett katona volt. Ma a katonaság kezében van elsősorban hazánk jövője s ezért lényegesnek tartjuk, hogy a magyar vezetés Kormányzóurunk katonái és polgári bölcsesége mellett még egy olyan férfiú kezébe került, aki katonai és politikai szempontból egyaránt méltó arra a helyre, amelyre őt Kormányzó Urunk bizalma állította.

A másik lényeges mozzanat az új kormány összetételében, hogy a többi miniszterben sem kaptunk új embereket. Már régóta ismeri munkásságukat a magyar nép s így tudja, mit várhat az új kormánytól. Eddigi munkásságuk a legteljesebb bizalmat keltette a magyar nép keresztény jobboldali tömegeiben s hisszük, hogy most a hatalom birtokában a keresztény gondolat még tevékenyebb harcossai lesznek. Rátz Jenő honvédelmi miniszter, Jaross Andor pedig tárcanélküli felvidéki miniszter volt és mindketten a Magyar Megújulás Pártjának pártvezető helyettesei. Kunder Antal pedig az Imrédy kormány kereskedelmi és közlekedésügyi minisztere volt.

Nehéz feladat vár az új magyar kormányra, de kezeltfogva régi szövetségeseinkkel, Németországgal, közösen és egyesült erővel bizakodva nézünk a jövő szemébe. A két szövetséges kormány máris megállapította a teljes együttműködés fontosságát, amely régi hagyományos barátságos és fegyvertársi együttműködésen alapszik. Ez Magyarország háborús politikájának mindig alapvető eleme volt és ez a jövőben is, rendületlenül fenn fog állni. Ez képezte eddig is és kell, hogy képezze a jövőben is a magyar politikai vezetésnek az alapját, mert a magyar nemzet sorsbizonyosságán el a Duna medencéjében a német nép-

pel. A történelem összekapcsolt bennünket és e kapcsolat révén sokszor kellett már jónak is, meg balsorsban is osztoznunk a német néppel. A világháború vérzivatarát együtt küzdöttük meg s együtt ettük a most ellenünk hadakozó ellenségtől elénk dobott keserű kenyeret is a reánk erőszakolt békében. A német néppel együtt működve kezdtünk felemelkedni az elesettségünkől. Ebből

a barátságból sarjadhat csak ki számunkra a teljes győzelem. Ezért köszöntjük a fegyverbarát német csapatokat s hisszük, hogy közös erővel a magyar nép áldozata, amelyet az ellenség mindjobban reánk kényszerít, meghozza számunkra azt a békét, amely nem robbant ki egy újabb háborút, hanem nyugodt fejlődést biztosít majd a Dunamedencében élő népeknek.

A Sztójay-kabinet

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Abból a célból, hogy Magyarország a háromhatalmi egyezményben szövetkezett európai nemzeteknek a közös ellenség ellen közösen viselt háborújában, különösen pedig a bolsevizmus hatásos leküzdésére, minden erő mozgósításával és átfogó biztosítékok megteremtésével támogatást kapjon, kölcsönös meg egyezés alapján német csapatok érkeztek Magyarországra.

A lemondott eddigi magyar kormány helyébe a Kormányzó Ur Ófö-méltósága Sztójay berlini magyar követet bízta meg az új kormány megalakításával. A kabinet a következőképpen alakult meg:

Miniszterelnök és külügyminiszter: Sztójay Döme.

Tárcanélküli miniszter, a miniszterelnök helyettesítésével megbízva: vitéz Rátz Jenő.

Belsőügyminiszter: vitéz Jaross Andor.

Pénzügyminiszter: Reményi-Schneller Lajos.

Földművelésügyi miniszter, a közellátásügyi miniszteri teendők ellátásával is megbízva: Jurcsák Béla.

Iparügyi miniszter: Szász Lajos.

Kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter: Kunder Antal.

Igazságügyminiszter, a vallás- és közoktatásügyi miniszteri teendők

ellátásával is megbízva: Antal István.

Honvédelmi miniszter: Csatay Lajos.

A két kormány egyetért abban, hogy a megtett intézkedések hozzá fognak járulni ahhoz, hogy a magyar és német nép közötti régi barátság és fegyvertársi együttműködés szellemében Magyarországnak minden segítő eszköze a közös ügy végső győzelme érdekében latba vettessék.

Legfelsőbb kézirat a miniszterelnök kinevezéséről

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A hivatalos lap csütörtöki száma az alábbi legfelsőbb kéziratokat közli:

Kedves Sztójay!

Önt m. kir. miniszterelnökké kinevezem és egyben a m. kir. külügyminisztérium vezetésével megbízom.

Kelt Budapesten, 1944. március 22. napján

Horthy s. k.

Sztójay s. k.

A hivatalos lap azután közli a volt kormány tagjainak felmentéséről és az új kormány kinevezéséről szóló legfelsőbb kéziratokat.

Letette az esküt és megtartotta első minisztertanácsát az új kormány

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Kormányzó Ur Ófö-méltósága szerdán délután 5 órakor kihallgatáson fogadta Sztójay Döme miniszterelnököt és a hivatalba lépő kormány tagjait. A kihallgatás után Sztójay Döme miniszterelnök, majd

a kormány tagjai a királyi várpalotában szertartás terében letették a hivatali esküt a Kormányzó Ur Ófö-méltóság kezébe.

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A kormány tagjai az eskütétel után Sztójay Döme miniszterelnök elnök-

ságával a miniszterelnöki palotában megtartották első minisztertanácsukat. Sztójay miniszterelnök üdvözölte a kormány tagjait és teljes bizakodását fejezte ki a kormány eredményes működése tekintetében, amiben a kormány tagjai is teljesen egyetértettek. A minisztertanács, mely 3 órán át tartott, a kormány tagjai a legsürgősebb időszereket kéréseket beszélték meg.

Dr Edmund Welhsenmayer az új német követ

Berlin. (MTI) A Német TI jelenti: A Führer von Ribbentrop német birodalmi külügyminiszter előterjesztésére dr Edmund Welhsenmayer, a Nagy-Német Birodalom magyarországi követévé és meghatalmazottjává kinevezte. Von Jagow, eddigi magyarországi német követet szolgálattételre a külügyi hivatalba rendelték.

Az új miniszterek életrajza

SZTÓJAY DÖME

Sztójay Döme a pécsi honvéd hadapródiskola elvégzése után 1909-ben zászlósként került a 28. honvéd gyalogezredhez. A hadiiskola elvégzése után 1910-ben a vezérkarhoz osztották be. Az első világháborúban előbb egy gyalogdandárnál, majd egy hadosztálynál volt vezérkari tisztt, később pedig Bosznia-Hercegovinában és Dalmáciában a katonai parancsnok mellett volt a hadműveleti osztály vezetője. Az olasz hadszíntéren a Dolomitokban egy hegyi-dandár vezérkari főnöke volt. A háború utolsó éveiben a hadsereg főparancsnokságnál működött. A háború befejezése után a honvédség vezérkari főnöke mellett osztályvezető lett. 1925-től 1933-ig mint vezérkari ezredes, később mint tábornok Berlinben teljesített szolgálatot — mint katonai attasé. — 1930-tól 1935-ig a honvédelmi minisztérium elnöki osztályának volt a vezetője. 1935 decemberében altábornaggyá nevezték ki. 1936 január 1. óta ny. altábornagy. Akkor nevezték ki rendkívüli követté és meghatalmazott miniszterré Berlinbe. 1940-ben m. kir. titkos tanácsos lett.

Kitüntetései: a Magyar Érdem-

rend Nagykeresztje, a Hadidíszítményes Harmadosztályú Vas-koronarend, a Harmadosztályú Katonai Erdemkereszt a Kardokkal, az Ezüst és Bronz Signumlaudis a Kardokkal, a Német Sas-rend Nagykeresztje, valamint sok más magas kitüntetés

VITÉZ NAGYLAKI RATZ JENŐ

1882 szeptember 20-án Nagybecskerekben született. Edesapja Torontál vármegye főpénztárosa volt. Gimnáziumi tanulmányait Nagybecskereken végezte és jelesen érettségizett. Egy évet töltött a temesvári római katolikus teológián. Hajlama a katonai pályára fordította. A Ludovika Akadémiára 1901-ben iratkozott be és kiválóan végzett. 1909-ben lett főhadnagy. Mint kiváló honvédtiszt azután a bécsi hadiskolába került. Ott volt 1909-től 1912-ig. 1914 augusztus elején lett százados. — ugyanakkor átvették a császári és királyi vezérkarba. A világháborúban az olasz harctéren a 35-ik hadosztállyal, mint vezérkari tiszt vonult ki. Az orosz harctéren 21 hónapot szolgált. Azután Budapestre vezényelték a honvédelmi miniszteriumba, ahol 1917 végéig maradt. 1918 január 1-től szeptember 1-ig a balkáni harctéren, mint az 58-ik hadosztály vezérkari tisztje, később, mint dandár vezérkari tiszt működött. A kommunizmus alatt nem szolgált. A Nemzeti hadseregbe 1919 szeptember 1-én lépett be, a miskolci honvédhadosztály vezérkari főnöke volt egy évig. 1930 október 1-én lett tábornok. 1936 október 1-én a honvédevezérkar főnöke és eorokivül altábornagy lett. 1938 április 30-án a Kormányzó Ur külön kéziratral gyalogsági tábornokká, vagyis vezéreredessé nevezte ki. 1938 május hó 18-tól november 15-ig honvédelmi miniszter volt. A Magyar Megújulás Pártjának pártvezérhelyettese és a Magyar Megújulás Nemzeti Szocialista Pártjavezetősége elnöke.

VITÉZ JAROSS ANDOR

1896-ban született Komáromcsériben. Római katolikus, nő, földbirtokos. A világháborúban két testvére hősi halált halt. Leszerelése után jogi tanulmányait nem folytatta, hanem a magyarvári gazdasági akadémiát végezte el, majd edesapja birtokán gazdálkodott. Az országos felvidéki politikai életébe 1921-ben kapcsolódott be, mint az akkori Magyar Kiszegedőpárt tagja. 1929-ben tartománygyűlési képviselő lett, 1933-ban pedig a Magyar Nemzeti Párt lévai nagygyűlése országos ügyvezető elnökévé választotta. 1934-ben a Prágai Magyar Hírlap szellemi irányításával bízták meg. Ekkor bontakozott ki fáradhatatlan tevékenysége és vezetői képessége. A kisebbségi élet minden terén rendkívül sokat dolgozott. 1935-ben tartománygyűlési képviselőségét a nemzeti gyűlési képviselősséggel cserélte fel és most már a prágai képviselőházban harcolt a magyar ügyért. 1936-ban, amikor munkálkodása nyomán a Magyar Nemzeti Párt és a Keresztény Szocialista Párt egyesült, megalkult az Egyesült Magyar Párt. Az alakuló ülésen a párt országos elnökevé választották. A felvidéki magyar területek visszacsatolásakor a hazatérő testvérek vezéréként jelent meg a magyar országgyűlésben. A Kormányzó Ur 1938 november 16-án az Imrédy kormányba és az utána következő Teleki-kormányba is a felvidéki ügyek tárca nélküli miniszterévé nevezte ki. A miniszterium fennállásának napok óta állott. A Magyar Megújulás Pártjának pártvezér-helyettese.

KUNDER ANTAL

1900-ban született Nagykarolyban. — Katonai pályára készült. Tanulmányai alatt beutazta Európa számos országát és kiváló katonai minőségű gyors haladását biztosította. Gömbös Gyula már 1935-ben, mint fiatal hadmérnök-százados a kompenzációs-iroda vezetésével bízta meg, majd 1936-ban a külkereskedelmi hivatal élére állította. 1938 májusában Bornemissza Géza kereskedelemügyi miniszter melletti államtitkár lett. Ugyanebben az évben szeptember 21-én, amikor Bornemissza megvált a kereskedelmi tárcától és csak az iparügyi miniszteriumot vezette, Kunder Antal lett a kereskedelmi miniszter. Ezt a tárcát megtartotta az Imrédy kormányban akkor is, amikor az Imrédy kormány 1938 november 16-án ujjaalakult és Bornemissza iparügyi miniszter távoozása után megbizták az iparügyi miniszterium vezetésével is. A Teleki-kormányban ugyan csak mind a két miniszteriumot vezette, de 1939 júliusában megvált az iparügyi miniszteriumtól, ahova Varga József iparügyi államtitkár neveztek ki utódává. Működéséhez számos nagy alkotás fűződik. Először 1938 december 11-én, Ernst Sándor halála után időközi választáson választották meg a Nemzeti Egység Pártjának képviselőjévé Esztergomba. Az 1939. évi általános választáson 3 ellenjélettal szemben ugyancsak Esztergomban képviselő lett. A Magyar Megújulás Pártjának egyik vezetője.

JURCSÉK BÉLA

földművelési és közellátási miniszter 1893-ban született Tiszatárjánban, Borsod megyében. Középszkoláit a nagykarolyi Piarista gimnáziumban végezte, majd a debreceni gazdasági akadémián szerzett oklevelet. Azután átvette családi birtokát, amelyen most is gazdálkodik. Többször járt Németországban és

Olaszországban, ahol gazdaságpolitikai tanulmányokat folytatott. Külföldi utazásairól viészterveket megfogalmazott. Fejér megye politikai életében. 1935-ben a Nemzeti Egység Pártjának programjával Sárbogárdon választották képviselővé. Ezt megelőzően már régebben működött a párt vidéki szervezőmunkájában, mint a sárbogárdi kerület szervezőjének elnöke. A képviselőházban főleg mezőgazdasági és szociálpolitikai kérdésekben szólalt fel. Tagja volt a zsidókérdés tanulmányozására alakult bizottságnak, továbbá a második zsidótörvény tárgyalásakor az országgyűlés két háza között felmerült ellentétet kiküszöbölésére alakult egyesített bizottság

Mozik műsora:

APOLLÓ: Makaes Kata.
BELVAROSI: Majd a gyerekek.
CASINO: Erdélyi kastély.
KORONA: A látszat csal.

nak. 1939-ben ismét Sárbogárdon választották képviselővé. 1942-ben közellátási államtitkárrá nevezték ki.

Berlin. (MTI.) A Német Távirati Iroda helyreigazítóan közli, hogy a Nagy Német Birodalom magyarországi új követének és meghatalmazottjának neve helyesen Veesenmeyer és nem, mint tévesen közölték, Veesenmeyer.

Német vélemény az új kormány kinevezéséről

A Pest írja: Berlinből írja a *Transcontinentpress*, hogy az új magyar kormány kinevezése a magyarországi fejlemények új szakaszának kezdetét mutatja. A kormányalakítás nem pártállás-foglalás eredménye, hanem sokkal inkább olyan kérdésekkel kapcsolatban vált szükségessé, amelyek elé a hármashatalmak egyszerűen az öt éves háború következtében jutottak és amely körülmények természetesen olyan fontos országban, mint Magyarország, szintén érvényesülnek. Bizonyos mértékben a mostani háborús helyzetből következik az a követelmény, hogy valamennyi szövetséges együttműködését hathatósá kell tenni, valamint minden háborús erőfeszítést is. Nemkülönböztetve természetesen a hármashatalmak minden szövetségesének helytállása. Ennek a célnak biztosítását szolgálja a német csapatok jelenléte az országban és ebben az értelemben folytatólagos a legutóbbi megbeszélések a Führer és a Kormányzó között. Ezeknek eredménye volt Veesenmeyer követ személyében a Birodalom új diplomáciai képviselőjének kine-

vezése Magyarországra, aki egyúttal teljes hatalmu megbizottja a Birodalomnak. Egyben pedig a kormányzó ugyanakkor megbízható és nemzeti érzéű férfiakból álló új kormányt nevezett ki. Nyilvánvaló, hogy ez a kormány az elődétől igen lényegesen, sőt elvi szempontból is teljesen különbözik. A kormányban az a csoport nyert képviseletet, mely az eddigi kormánnyal és annak társadalmi és politikai rendszerével szemben éles ellentétben volt és eztenedők óta elhatározó módon, a háborúban való erősebb együttműködésnek és a háborúban való nagyobb mértékben való részvételnek álláspontját képviselte. A budapesti kormányváltás, ha természetesen az ország életének minden vonatkozásában jelentős helypolitikai kihatásokkal jár is, külpolitikai téren semmi feltűnőt nem jelent. Németország és Magyarország között a népeknek olyan mély barátsága van, amelyet apró csoportok sohasem tudtak komolyan megzavarni és ez a barátság továbbra is a német-magyar kapcsolatok jövő alapja.

Kanada fegyvert szállít a Szovjetnek

Hatvanszázalékos veszteséget szenvedtek a nagy páncélos csatában a támadó szovjet páncélosdandárok

Stockholmból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: **A Tass iroda jelentése szerint február 11-én a Szovjet Unió és Kanada között egyezményt írtak alá, amelynek értelmében Kanada fegyvereket szállít a Szovjetnek.**

Berlinből jelentik: (MTI) Az Interinf jelenti a kelti harctérről:

A Krim-félszigeten, ahol idáig a német légiő a kedvező időjárásban többé-kevésbé rajtaütéssel szétverte a szovjet támadó készülékeket, a kereszthid-főnél, valamint a bolttengerig átkelő helyein, az ellenség most mintegy tizenháromezer erővel újra támadásra indult. Míg Kercenél sikerült jelentéktelen betörést elérnie a német állásokba, a félsziget északi bejárójában az ellenséget már a támadás előtt szétverték.

A Bug alsó folyásánál a bolszevisták lemondtak minden támadóvállalkozásról, mert erejüket elsősorban a Tarnopol és Proszkurov előtti német záró-

állások ellen fordították, amelyeket tömegesen harcbevett páncélosokkal már kéthete rohamoznak. A Bug és Dnyeszter között a betörés helyén gyalogserőkkel támadnak, ezzel szemben északabbra március 22-én az eső és hó okozta nehézségekkel nem törődve, — újabb erőket vetettek be a nagy páncéloscsatába és nemcsak kelet felől, hanem most elsősorban Tarnopoltól délre is nagy erőkkal indultak meg. A német tüzéség zárótüzében azonban a tömeges harcokszialakulatok egy része leakadt, más részét a német páncélosok messzehordó ágyúi morzsolták fel. A támadó páncélosdandárok 60 százalékos veszteséget szenvedtek. A Bródy-nál kiinduló átkaroló támadásokban a Szovjet kemény német ellenállásba ütközött. Itt továbbra is heves harcok dúlnak.

A déli arcvonalon angolok és amerikaiak három ízben is támadást intéztek a német vonalak ellen nehéz páncélosok harcbevételével. A páncélosokban részben amerikaiak, részben angolok ültek, míg az újzélendi, indiai és marokkói rohamcsapatoknak továbbra is az volt a feladatuk, hogy Cassino romjai között harcot folytassanak minden méternyi területért. A kelet felől Cassino ellen intézett tehermentesítő támadások során szintén borzalmas veszteségeket szenvedtek az ellenség hadosztályok, de egyiküknek sem sikerült az egész harci térségben szétzört német ellenállási fészkeket leküzdeni. Az arcvonal egyéb részéről csak angol csapatok gyenge erejű támadásait jelentik.

Tokió. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Annak a megemmisítő vereségnek következtében, amelyet az angol-indiai 17-ik hadosztály Középburmban szenvedett, az ellenség most már arra kényszerült, hogy erre a harctérré több figyelmet szenteljen. A jelentésekből kitűnik, hogy az északburmai állásokat ejtőernyőcsapatokkal és vitorlázórepülővel szállított más egységekkel erősítették meg. Az őserdőkben és a mocsarakkal borított hegyes területen nagyobb erőket az angolok nem vonultathatnak fel. Másfelől a japán védelem az északi szakaszon is annyira felkészült minden eshetőségre, hogy a légiúton adható támadó heves csapatot a bekerítés és a megemmisítés fenyegeti.

Elénk kölcsönös rohamcsapattevékenység folyt a nettunói hídfőnél

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti: Március 22-én a késő esti órákban erős brit bombázókötetek — mint a Német Távirati Iroda értesült — berepültek a Birodalom területe fölé és bombákat dobtak le a Rajna-Majna vidék helységeire. A német légvédelem, bár az időjárás igen kedvezőtlen volt, határozottan szembeállott az ellenséges terror-

repülővel és veszteségeket okozott nekik. A lelőtt repülőgépek számának megállapítása még folyik.

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti: Az olaszországi harcokról közli, hogy a nettunói hídfőnél a szerdai nap folyamán éppen úgy, mint az előbbi napok folyamán élénk felderítő és rohamcsapat tevékenység folyt mindkét részről.

Megkezdődött a brit fővárosért folyó csata új szakasza

Összetűgő területek állnak lánokban a jól összpontosított, borzalmas légítámadás után

Berlin. (MTI) A Német TI jelenti: Szerdán reggel megkezdődött a brit fővárosért folyó csata új szakasza. Ez volt a London elleni 12. támadás, amely szívében találta az angol fővárost. Számtalan robbanó- és gyújtóbomba súlyosan pusztította a Cityt. Az ellenséges megfigyelőállomások nem tudták a támadás célját, az új módszerek miatt idejében felismerni. A német bombázó hullámok mindig újabb és újabb fogással közelítették meg a bombázandó területet, miután áttörték a britek tűzfüggönyét. A támadás hatása rendkívül nagy volt.

Berlin. (MTI) A szerdára virradó éjszaka London ellen intézett támadás során a német harci repülőgépek — mint a Német Távíráti Iroda értesül — rövid felórán belül sok súlyos és igen súlyos gyújtó és repeszhatású bombát dobtak le. A célpontban súlyos robbanásokat fi-

gyeltek meg. Az utolsó hullámban repülő német gépek már sok kisebb-nagyobb tüzet figyeltek meg, amelyek közül több szőnyegtűzzé kezdett fejlődni. A német támadás tervszerű keresztülvitelét az erős ellenséges elhárítás nem tudta meggátolni.

Berlin. (MTI) A London ellen intézett újabb nagy német repülő-támadásról közlik, hogy időben erősen összpontosított támadásról volt szó, megjelölt londoni városrész ellen. A támadás hatása nagyon összpontosított volt. A német repülőket jelentései különben kiemelik a vállalkozás sima végrehajtását. Előre megállapított tervnek megfelelően percnyi pontossággal hajtották végre a támadást. Kiemelik a világitórakéták pontos munkáját, valamint a kedvező időjárást. Így a nehéz német repülőket sűrűn egymásután következő hullámjai pont-

osan tudtak támadni. A londoni City fölé előretört harci repülőket már az első bombák lehodasai után néhány nagy tűz keletkezett, amely gyorsan kiterjedt és a következő hullámok világosan megfigyelhetők a tűzvészket. A mintegy felórás támadás alatt több tűz keletkezett és a németek még a City fölött rendelkeztek, amikor a tűzvészek helyenként összetűgő területeket borítottak el. A rombolóbombák — köztük nagyon nehéz űrméretűek is — mind a kijelölt területen robbantak, úgyhogy jelentékeny pusztításra lehet számítani. Az elhárítás mértéke az elmúlt nagy támadások elhárításával hasonlítható össze. A brit éjszakai vadászokat a magasan uralkodó jó időjárás következtében a német repülőket tűzfegyverekkel elhárították, vagy kikerülték.

Tovább tartanak a súlyos harcok a Bug és a Dnyeszter között

Vitebszknél újból megindította a szovjet áttörési kísérleteit

Berlin. (MTI) A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távíráti Irodának: A véderő főparancsnokság közli: Az ukrán Bug alsó folyásánál a szovjet több helyen hasztalanul támadott. Egy ellenséges hídfőt ellentámadással tovább szűkítettünk össze. Az ukrán Bug középső folyása és a Dnyeszter között tovább tartanak a súlyos harcok a fölényben lévő szovjet erőkkel. A bolsevisták számos támadását visszavertük. Zsmelinka városát parancsszerűen kiürítettük. Proszkurov és Tarnopol között a szovjet ismét támadást kezdett. Súlyos harcokban megsemmisítettünk 36 páncélost. Csapataink Bródy vidékén is kemény harcban állanak ellenséges erőkkel. Kovelnél több támadást visszavertünk. Vitebszktől délre a szovjet ismét megindította áttörési kísérleteit. A több hullámban rohamozó bolsevisták egy betörési helyét elreteszeltük és utána visszavertük őket. A magas északon az egyik támaszpontunk személyzete az ellenség nagy vesztesége mellett visszaverte két orosz ezred támadásait és foglyokat szállított hátra. A Murman-arcvonalon az osztmarki vadászok elfoglaltak egy ellenséges támaszpontot és legénységét megsemmisítették. A harcokban kitűnően bevált a Rajna-westfalai 6. páncélos hadosztály.

Olaszországban az ellenség eredménytelenül folytatta veszteségteljes támadásait. Messzehordó ütegeink találatokat értek el a nettunói és anziói kikötők berendezéseiben és egy szállító hajót is eltaláltak. A San Giorgio-i kikötőnél két hajóra tüzeltek partbiztosító erőink és felgyújtották az egyik hajót, amely a másikkal együtt visszafordulni kényszerült.

Ellenséges repülőgépek támadása a Rajna-vidék ellen irányult.

Nehéz német gépek Londonra nagy romboló- és gyújtóbombákat

dobtak le, melyek ismét nagy tüzeket és rombolásokat okoztak.

A brit tüzérség eredménytelenül tüzelt a Csatornán egy német hajó-kíséretre. Messzehordó tüzérségünk erre jófigyelhető tűz alá vette Dovert.

Berlin lakónegyedeit bombázták az amerikaiak

Berlin. (MTI) Mint a Német Távíráti Iroda értesül, amerikai bombázó kötelékek erős vadászvédelem kíséretében március 22-én, a déli órákban kihasználták az Észak-Németországban uralkodó kedvezőtlen időjárást és ismét támadták Berlin lakónegyedeit. A bombák minden célzás nélkül dobták le. A ledobott bombák következtében károk keletkeztek és a lakosságnak

vesztései voltak. Az erős felhőzet és sűrű havazás lényegesen akadályozta az ellenséges kötelékekkel szembeálló német légvédelmet.

Agyutűzzel elsüllyesztették a Narvik norvég gőzöst

Berlin. (MTI) Mint az Interinf értesül, egy ellenséges tengeralattjáró szerdán délután az északnorvégiai part felől agyutűzzel elsüllyesztette a Narvik nevű norvég teher- és személyszállító gőzöst. A 241 tonna térfogatú hajó legénysége és 10 utasa legnagyobb részt életét vesztette. Egy német repülő őrség mentő hajója mindössze négy embert tudott, súlyosan sérült állapotban megmenteni. A Narvik norvég magántulajdon volt és mint a partmenti járatokban közlekedő va-

A cassinói arcvonalon küzdő katonák küldöttsége Göbbelsnél

Berlin. (MTI) A Német TI jelenti: Dr. Göbbels birodalmi miniszter kedden fogadta a cassinói harcokban küzdő katonák küldöttségét, velük beható megbeszélést folytatott. A katonák beszámoltak arról, hogy a reájuk bízott állásokat nagy türelemmel szemben védik és rendíthetetlen az az elhatározásuk, hogy az ellenséget megsemmisítsék. Dr. Göbbels válaszában kijelentette: ma reátok néz és a ti bajtársaitokra figyel az egész német nép. Az ellenség itt hiába kísérletezett, hogy magának

Bukarest cáfolja Barbu Stirbey herceg megbízatását

Bukarest. (MTI) A Német TI jelenti: A hivatalos híroroda hivatalos cáfolatában ismét határozottan visszautasítja, hogy hivatalos köröknek bármilyen kapcsolatuk lenne

tömeges és kíméletlen harcbevételével döntést csikarjon ki. Bebizonyult, hogy le lehet rombolni egy várost, de nem lehet megtörni azoknak az embereknek szellemét akik el vannak ösztökélve arra, hogy ezt a harcot minden erejükkel megnyerik. A harcukon és odahaza, különösen az ellenség légi terrorjától sújtott vidéken mindenütt ugyanaz a megrendíthetetlen meggyőződés él, hogy Németország harca igazságos és az ellenséggel a német népdialmaskodni fog.

Barbu Stirbey herceg tevékenységével. Idegen napilapok és rádiók a legutóbbi napokban — mondja a nyilatkozat — a legképtelenebb híreket terjesztették Stirbey küldeté-

lamennyi hajó, norvég lobogó alatt haladt. Ezek a hajók a lobogón kívül a hajótestre festve is a norvég színeket viselik.

A Narvik elsüllyesztéséről még ezt jelentik: Az ellenséges tengeralattjáró a norvég lobogóval futó kis gőzhajó közvetlen közelében emelkedett ki a víz fölé és addig lötte a hajót, amíg el nem süllyedt. Mivel a négy életbenmaradt súlyosan megsérült és állapotuk eddig nem tette lehetővé kihallgatásukat az ellenséges tengeralattjáró népjog elleni viselkedésének részletéről még nem lehet beszámolni. Az utóbbi időben azonban már három hasonló eset történt, amikor angol tengeralattjáró norvég utasszállítókat elsüllyesztett és ezzel norvég polgárokat megölt. Feltételezhető, hogy ez az újabb eset a brit tengeri parancsnak következménye.

India határát állépték a japán csapatok

Amsterdam. (MTI) A Német TI jelenti: A brit hírszolgálat közlése szerint, Mountbatton lord főhadiszállásáról keltezett jelentés beismert, hogy a japánok átlépték India határát. Nagyobb támadást indítottak Impal irányában. Tiddintől északra előnyomulóban vannak és tűz alatt tartják az Impalba vezető utat.

Újabb tanácskozásra készülnek a szövetségesek az Atlanti Charta ügyében

Amsterdam. (MTI) A Német TI jelenti: Eden külügyminiszter az alsóházban szerdán kijelentette, hogy az angol kormány jelenleg eszmecserét folytat a szovjetkormányval abban az ügyben, hogy a szovjetkormány a Badoglio-kormányhoz, a Badoglio-kormány pedig a szovjetkormányhoz képviselőt nevez ki. Angliát ebben az ügyben nem kérdezték meg előzetesen.

Amsterdam. (MTI) A Német TI jelenti: A Reuter-iroda szerint Churchill az alsóházban közölte, hogy a szövetségesek újabb tanácskozásokat fognak folytatni az Atlanti-Chartáról.

séről és békefeltételeiről, amelyeket hír szerint javasolt vagy megbeszéltek. Hivatalos román körök hangoztatják, hogy a román kormány nem szokta többször cáfolni ugyanazt a tényt, sem pedig nem szokott vitába szállani olyan esetekben, amelyek tisztára magán és személyes természetűek és semmi összefüggésben nincsenek a kormány munkájával.

Helsinki. (MTI) A Német TI jelenti: A moszkvai rádióba beolvasták a szovjet- finn tárgyalások egész menetét és bejelentették, hogy a finn kormány március 17-én negatív választ adott a szovjet-orosz feltételekre. A szovjet nyilatkozat azzal a kijelentéssel végződik, hogy a finn kormány ezzel magára vállalta a felelősséget a következményekért.

Fokozódó balratolódás az angol belpolitikában

A Journal de Geneve feltűnésteltő cikke az angol belpolitikai élet „csendes forradalmáról”

Az angol belpolitikai élet egyes kiemelkedő eseményeiről a háború kitörése óta természetesen csak megszüre kapunk híreket a szigetországból. A nehézségeiket, problémáikat és még az utóbbi időben lezajlott időközi parlamenti választásokról is csak halvány, szürkés, elmosódott jelentések tájékoztatták az európai szárazföldi angliai hírekre öles rést. Most érdekes tudósítást olvashatunk minderről és az angol politika hátterében meghúzódó irányokról, küzdelmekről a Journal de Geneve legújabb hozzájáról érkezett számában.

A svájci lap hangoztatja, hogy a nagy háborúk kikerülhetetlenül belpolitikai változásokat is hoznak magukkal a hadviselő államokban. Nem egy háború forradalmakat indít el, nem ritkán már akkor, amikor még az a háború javában dúl. Ilyen csendes forradalom játszódik le az angol szigetországban is, írja a Journal de Geneve. Majd így folytatja érdekes cikkét:

Az utóbbi évek angol belpolitikáját (asseu de feltartóztatathatlan balratolódás jellemzi. A legutóbbi részleges parlamenti választások ezt a fejlődést még jobban aláhúzzák és kihangsúlyozták. Januárban Skiptonban a kormányparti jelöltet legyőzte Lawson hadnagy, aki az újonnan alakított Commonwealth-part képviselőjelöltje volt. Nem sokkal később Brightonban, amely a konzervatív part fellegetvárának számított, a tory-part jelöltje csak nagy ügyel-hajjal tudott győzni függetlenpárti ellenfele felett.

Végül West-Derbyshire kerületében egy szocialista, White cipészmeister fia ragadta el a mandátumot a konzervatív part jelölt kezéből. Ez az utóbbi az ismert Lord Hartington volt, aki a kerületet nagybátyjától örökölte. Rendkívül jelentőségteljes tény, hogy ebben a városban, amely annyit szenvedett a német bombázásoktól, most a nép egy egyszerű fiának sikerült győzedelmeskednie a régi hercegi család sarja felett, aki mellett még Churchill miniszterelnök is beavatkozott a küzdelemben.

A munkáspárti „balszárny” és a kommunista párt

— Mindezek a választások jól mutatják — írja a Journal de Geneve — hogy az angol belpolitikában tart a balratolódás folyamata és ez megfigyelhető a pártok belső életében is. Az angol lapok különös jelentőséget tulajdonítanak például annak, hogy a munkáspárt központi hivatala az elnöki tisztre Miss Elen Wilkinsont választotta meg, aki a figyelmet a spanyol polgárháború idején vonta magára. Mindenütt feltűnt heves intervencionista magatartásával, amellyel mindenáron beavatkozást követelt Franco nemzeti mozgalma ellen a harcok menetébe és jelentős támogatást sürgetett a spanyol vörösöknek. A munkáspárt központi hivatalának elnöke pedig School of Economics tanára, aki közismert Angliában nagyszámú munkájáról, amelyekben erősen marxista, sőt már kommunista hangokat üt meg.

Az angol politikai életnek új szereplője támadt egy évvel ezelőtt, amikor megjelent a New-Commonwealth nevű parlamenti párt, amelynek jelentősége egyre nagyobb lesz. A párt radikális el-

veket vall és már több ízben szavazott együtt a munkáspárt balszárnyával, valamint a kommunista párt képviselőivel. A párt elnöke Sir Richard Acland, a háború kezdetén tette ismertté nevét „Unser Kampf” című könyvével, amelyben meglehetősen szélsőbaloldali nézeteket árukt el, és olyan elveket hirdetett meg, amelyeknek hallatára égnék állott a tory-párt idősebb tagjainak hajszála.

Első munkatársa és bizalmasa, Tom Wintingham, a spanyol polgárháborúban szintén a vörösök oldalán harcolt, mint Acland és nem egyszer nyilvánította ki a kommunisták és szélsőbaloldali irányában táplált rokonszenvét.

A konzervatív párt kebelében is mindjobban kirajzolódik egy modern és egy reakciós szárny körvonala. Ez az utóbbi azokból alakult, akik élénken sajnálják azokat az engedelményeket,

amelyektől megfosztották őket a háborús idők. Ezekben a konzervatív-párti reakciós körökben természetesen esküsznek Churchillre és horzonganak attól, hogy helyette például Eden vegye át a vezetést az angol politikai életben. Ez a szárny élénken helyeselte Churchill beavatkozását a különböző választási harcokban. A másik szárny, az ugynevezett haladó-szárny már nem nézte annyira elragadtatva a miniszterelnök erőlyes extraturjait és beavatkozását.

Az angol politikai közvélemény különösen élénken reagált Churchill leveleire, amelyeket az időközi választások választóközönségéhez intézett s amelyekben minden jót és szépet megirt a kormány jelöltjeiről és mellettük nemcsak a kormány súlyával agitált, hanem viszonyaival is. A baloldali sajtó szeméremre vetette Churchillnek, hogy elfeledke-

zik arról, hogy voltaképpen az egész nemzet szérére, nem pedig egy párt irányítója.

A Daily Herald, a munkáspárt lapja és az ugyanevű baloldali New Statesman emlékeztették a miniszterelnököt, hogy a nemzet hálája kíséri azért, amit az angol kitartás és önérték ébrentartása végett 1940-ben és 41-ben tett, de nehogy azt képzelje, hogy a háború után a pacifista és reformokat végrehajtó Angliának a vezére lehet. A baloldali és ellenzéki pártok, a kommunisták, a munkáspártiak és a New-Commonwealth pártja azt a reményt melegenetik, hogy a fegyverszünet után olyan kormányt alakíthatnak, amely a korábbi „népfront” angol kiadása lehetne. Ezt a kormányt egyáltalában nem Churchillle akarják megalakítani, ez az ő kormányuk lenne, a baloldali és a szélsőbaloldali.

Persze nem tudni, hogy a konzervatív párt mandátum-lemorzsolódásának folyamata milyen mértékben megy végbe, Eddig hét mandátumot veszített a kormánypart, ami tulajdonképpen nem volna nagy szám még, de kényessé teszi a helyzetet az, hogy bevált konzervatív-párti kerületekben vesztek el az illető mandátumok.

Sung Mei-Ling, Csangkaisek felesége lékét akoe a japánokkal?

Kicsoda a szép Mei-Ling, aki nagyobb hadvezér, mint a férje

Egy nankingi jelentés szerint Csui japán tábornok legfelsőbb megbízásból Csangkaisek szülőfalujába utazott s ott kezelébe vette az ellentáborban levő marsall édesanyjának alaposan megté-pázott sírját. A japánok tehát gondoskodnak legnagyobb ellenségükkel szemben is a kötelező kegyelet betartásáról s ezzel állítólag oly hatást értek el, hogy Csungking-Kina parancsolója, Csangkaisek, maga is teljes elismeréssel adózott a japán „felsőbbrendűség”-nek. Felesége, aki a marsall titkára, külügyminisztere, követte egymagában, egy újabb nankingi jelentés szerint bizonyos idő óta — állítólag a teheráni konferencia óta — azon fáradozik, hogy a japánokkal legalább a fegyverek munkáját kizáró megegyezésre jusson. Hogy mennyiben fedi a jelentés a valóságot, nem tudjuk. Bizonyos azonban, hogy az angolezű lapok megint feltűnőeket foglalkoznak Mei-Ling asszonnyal és ez a majdnem ideges sajtókampány mindenesetre azt jelenti, hogy Csungkingban nincs valami redben...

MOSÓDÁSBÓL MILLIOMOS

1880-ban egy szegény kínai házaló, Sung, szállt hajóra, hogy átvitorlázzon Amerikába. Akkoriban a kínaiak milliói hagyták el hazájukat és kerestek érvényesülést a minden lehetőségek földjén. A kínai kivándorlás oly méreteket öltött, hogy az Egyesült Államok már két évvel utóbb kénytelenek voltak törvényesen szabályozni az ügyet. Sung mint mosodás kezdte új életét, persze már Soong néven belépett a metodista egyházba, ott prédikátor lett, azután kereskedést nyitott és tizenöt évvel utóbb óriási vagyonnal, többmillió dollárral megrakodva fordított hátat a pénzéhes emberek ígért földjének. Ni a felesége, négy gyermekkel ajándékozta meg. A legnagyobb fiú most is él, bankár és vagyonát majdnem százmillió dollárra becsüli. Voltaképpen ő az összetartó kapocs Amerika és Csangkaisek között. Az idősebb Sung-leány Sun Yat Sen dr. az 1925-ben elhunyt kínai

politikus felesége lett. Sun Yat Sen ébresztette fel a kínaiakban a nemzeti érzéseket, megalakította a Kuomintangot és vele a kínai köztársaságot. Felesége révén mégis megszálaltk házát, sőt országát is az angolszázok.

A „SZÉP” MEI-LING IS FÉRJEZHEMÉGY

A második Sung-leány, Mei-Ling, 1927-ben Csangkaisek marsallhoz ment nőül. A marsall akkor még azok közé a kínai tábornokok közé tartozott, akik egymással hadakoztak valami hatalmi állásért s főként vagyoni okokból. Nőülése aztán egykettőre nagy átalakulást hozott nála. Az erőlyes és okos asszony — Mei-Ling egyetemet végzett nő

— mindenekelőtt a férjét is „beszervezte” a metodista egyházba és háttat fordított vele a buddhizmusnak. Ettől kezdve a marsall „senkinek sem volt eladó” többé, hanem a Sungcsalád házipolitikáját kellett követnie. Valóban szép felesége átvette Csungking-Kina repülőiparának vezetését — ő maga is kitűnő pilóta — s mint ismeretes, férje helyett igen ügyesen tárgyalta külföldön, ha kellett, mindent megszerzett és mielőtt a japánok a Burma-utat lezárták, személyesen irányította a szállításokat is. Így izmosodott tragikumává egy óriási ország felett ez a katonai-politikai házaesség, amelynek keretében, ha a nankingi jelentés nem téved, most kezd kibontakozni az ézszerűség.

Feloldotta a belügyminiszter a színházakra és mozikra vonatkozó tilalmat

Tilos továbbra is a tánc és gyűlések tartása

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A m. kir. belügyminiszter a színházak és mozik előadásaira, valamint más szórakozó előadások, táncok és gyűlések tartására vonatkozó tilalmi rendelkezések hatálya alól a színházakat és mozikat feloldotta.

Ottlik György dr. lemondott a Pester Lloyd főszerkesztői tisztéről

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Ottlik György felsőházi tag a Pester Lloyd főszerkesztője, akinek megbetegedését a Pester Lloyd már 1943 március 15-én jelentette és akinek egészségi állapota csatló ideiglenesen javult, újabban pedig olyan mértékben romlott, hogy most egyáltalán nincsen abban a

helyzetben, hogy tovább vezethesse a szerkesztőséget, ezért elhatározásáról a Pesti Lloyd Társulat igazgatóságát és a Pester Lloyd vezérő bizottságát előre értesítve, arra kényszerült, hogy állásáról végleg lemondjon. A Pester Lloyd főszerkesztői állását egyelőre nem töltik be.

Tízmillió halottja, húszmillió sebesültje és hatmillió hadifoglya volt az első világháborúnak

Néha a statisztikai táblázatok a legérdekesebb olvasmányok. A Magyar Statisztikai Zsebkönyv most megjelent IX. évfolyama is ilyen érdekes olvasmány.

A vasos kis könyv egyik táblázatából kitűnik az, hogy a jelenlegi Magyarországon a magyarság száma 10.067.289, Romániában 675.000, Jugoszláviában 580.000, Szlovákiában 50.800 magyar él. A németországi magyarok száma 50.151, a franciaországiaké 40.000, az oroszországiaké 20.075, Olaszországban 7000, Belgiumban 6000, Bulgáriában 3000, Nagybritanniában és Írországon 2000, Hollandiában 2326, Törökországban 1830, Svájcban 1427, Dániában 130, Görögországban 239, Luxemburgban 179, a felosztás előtti Lengyelországban 1000, Spanyolországban 700, Svédországban 90, Finnországban 45, Málta szigetén 32, Norvégiában 49 magyar él. Japánban a magyarok száma 23. Ázsia többi részében 732. Dél-Afrikában 150 magyar él, ebből 109 a Délafrikai Unióban, 12 Nyugat-Rodéziában, 7 Mozambikban, 4 Tanganyikában, 4 Délnyugat-Afrikában és 4 Madagaszkárban, Egyiptomban 1000 magyart tartanak számon, Észak-Afrikában 1900-at.

Az Amerikai Egyesült Államokban a magyarság száma 580.000, Argentínában 10.000, Braziliában 83.000, Kanadában 50.000, Kubában 4000, Mexikóban 550, Uruguayban 3000. Amerika többi részében 507 magyar él, még pedig Chilében 170, Hawaiián 144, Panamában 94, Alaskában 39 és Trinidadon 4. Az ausztráliai magyarok száma 525. Ezek a számok az 1930. évi népszámlálás adatai, 1940 végén a természetes szaporodás általános arányszámának figyelembevételével a számok emelkednek, úgyhogy az egész világon a magyarság száma jelenleg 13.120.000. Ebből Magyarországra 10.660.000 lélekszám esik, az utódállamokra 1.551.000, egyéb államokra 913.000.

A másik táblázat a világháborúban résztvevő államok embervesztéseit tünteti ki. A magyar birodalomban a belügy- és honvédelmi minisztérium ezámításai szerint 3.674.179 embert mozgósítottak a világháború idején, tehát a népesség 17,54 százalékát. Halott, halottnak tekinthető és eltűnt 660.821 volt, sebesült 743.359, hadifogságba jutott 734.316. Magyarország háborús vesztesége tehát összesen 2.138.496 halott, sebesült és hadifogly volt.

A világháború alatt a központi hatalmak 22,2 millió embert vettek igénybe katonai célokra. Németország embervesztése 1.822.545 halott volt, 4.064.000 sebesült és 618.000 hadifogly. Ausztria embervesztése 863.241 halott, 1.095.091 sebesült és 963.000 hadifogly. Magyarország embervesztése 660.821 halott, 743.359 sebesült és 734.316 hadifogly. Törökország vesztesége 500.000 halott, 720.000 sebesült és 207.000 ha-

difogly. A központi hatalmak együtt 3.922.007 embert veszítettek halottnak, 6.722.450 sebesültet és 2.673.000 hadifoglyt.

Az entente hatalmak gyarmataikkal együtt 40,5 millió embert állítottak a háború szolgálatába, Oroszország 2 millió 300 ezer halottat, 5.500.000 sebesültet és 2.250.000 hadifoglyt. Franciaország 1.900.000 halottat, 2.500.000 sebesültet és 500.000 hadifoglyt, az angol birodalom 950.000 halottat, 2 millió sebesültet és 180.000 hadifoglyt, Olaszország 500.000 halottat, 950.000 sebesültet és 558.000 hadifoglyt, Szerbia 700.000 halottat, egymillió sebesültet és 175.000 hadifoglyt, Románia 160.000 halottat, 170.000 sebesültet és 190.000 hadifoglyt, Belgium 100.000 halottat, kétszáz-ezer sebesültet és 45.000 hadifoglyt, az Egyesült Államok 56.000 halottat, 250.000 sebesültet és 2000 hadifoglyt, Portugália 30.000 halottat, 70.000 sebesültet és 7000 hadifoglyt, Montenegró 20.000 halottat veszített. Az entente hatalmak tehát 6.216.000 halottat, 12.600 ezer sebesültet és 3.904.000 hadifoglyt

vesztettek a világháború idején. A világháború tehát a hadviselők táborából 10.138.627 halottat, 19.302.400 sebesültet és 6.607.000 hadifoglyt követelt.

Beszámol a zsebkönyv a nevezetesebb gyógyfürdők és üdülőhelyek 1939. évi vendégforgalmáról is. A legtöbb állandó külföldi fürdővendége a Szent Gellért fürdőnek volt 2780, utána Siófok következék 736 és Hévíz 539 állandó külföldi fürdővendéggel, majd a Margitsziget, Lukácsfürdő, Balatonalmádi, Balatonlelle, Pönyöd, Balatonszemes.

Gyógyfürdőinket és gyógyhelyeinket 1939-ben 207.219 állandó belföldi, 5295 állandó külföldi fürdővendége látogatta, továbbá 212.082 belföldi idegen és 14.828 külföldi ideiglenes fürdővendég.

A Magyar Statisztikai Zsebkönyv beszámol még a szociális viszonyokról, az österméletről, az iparról, kereskedelemről, az áralakulásról, a külföldi forgalomról, közlekedésről, hitelről, köznevelésről, a hitéletéről, állami és törvényhatósági életéről, jogszolgáltatásáról, rcd.kivü érdekes táblázatokban.

Dickens, az első statisztikai szerkesztő

A STUD szerkesztője a Tauchnitz-jegyzéket forgatja, keresi benne az ismerős neveket, megáll Dickensnél és meglepetve látja, hogy a nagy angolnak van egy olyan munkája is, ami nem kevesebb, mint 36 kötetben jelent meg. Harminchat kötet, aminek soha a címét sem hallotta; ugyanattól az írótól, aki mellé még Dickens is. És ugyanaz a mű! Olyan cím, amit nem is tudja, hamarjában hogy fordítson le: „Household Words”. A két szó Shakespeare-től való, Dickens írási ideje és olyasmit jelent, hogy: amiről otthon beszélgetünk. Mindez természetesen bőségesen elég arra, hogy legalább a legelső kötetet kikérje a könyvtárból — s ha az első nem kapja meg, mert kiderült, hogy ez az első nem is jelent meg soha ebben a sorozatban — ami elég furcsa bevezetés egy 36 kötetes munkához — már kezében van a második. S kíváncsian nézi, miért van a címlapon az, hogy „szerkesztette” s nem az, hogy „írta” Charles Dickens? Aztán belelapoz és állmélkodva, hitetlenkedve és végül örömmel állapítja meg: felfedezte Dickens szerkesztő urat, a legelső STUD „conductor”-át. Mert ő magát még nem azzal a szóval, amit mi is éppen abban az értelemben használunk egyébként, mint az angolok és még nagyon sok más nyelv a világnak.

Igen, Dickens mintegy száz esztendővel ezelőtt olyan újságot szerkesz-

tett és adott ki, amelybe a STUD a maga szellemi őseit találja meg. Csak éppen száz esztendővel korábban semmit erre mi is gondoltunk.

Miről beszélgetett hát otthon Dickens? Arról, hogy milyen is a kor és milyen a világ. Azt merjük mondani: pontosan így képzeljük el mi is a magunk lapját, ahogy ő csinálta. Csakhogy az ő eskálája annyival szélesebb, amennyivel ő még azonfelül, hogy STUD szerkesztő. Dickens is egyben. Az ő lapjában novellák és versek is vannak — de természetesen olyan novellák és olyan versek, amelyek a valóságot tükröztetik, mint prózája is. Ha másként nem, úgy mint például a svéd balladák, amelyekben a nép szólal meg. A közölt versek azonban talán mégsem mind „iróköltemények” vagy nem is „tanító” jellegűek. De a novellái már a legtöbb esetben csak szép-irodalmi formába öltöztetett beszámoló a életéről. Mert bár a cikkeknél a szerzője csak nagyon ritkán szerepel, ebből alighanem arra kell következtetni, hogy a legtöbbet maga Dickens írta, de unta odairni minél inkább a ugyanazokat a betűket. Azonban bizonyos, hogy voltak levelezői is. Néha a szó szoros értelmében vett leveleket is közli: Ausztráliából vagy Kanadából érkeztek ezek szülőkhöz, barátokhoz, rokonokhoz s az érdeklődő szerkesztő felkérte őket, mert a kivándorlók életét mutattak meg azok számára, akik szintén ki akartak vándorolni. Vagy ha nem is „akartuk”, de akiknek a sorsában ott volt a bosszú tengeri út és a teljesen bizonytalan, de eseményekkel teli jövő... Mert a kivándorlás akkor — amint ezekből a cikkekből és levelekből is látjuk — utolsó orvosság volt a szorult helyzetben levő angol számára, de valóban orvosság volt. Hogy is lehetne másként magyarázni a Copperfield Dávid ked-

ves Micawberének ausztráliai boldog befejeződését és szerkesztői megdicsőülését? Különösen, ha meggondoljuk, hogy az adatok ezermint ebben az alakban Dickens az édesapját hathatónitotta.

Megmutatni, milyen az élet; ez volt Dickensnek szerkesztői programja. S ennek már akkor is a statisztikai szemlélet volt az alapja. Dickens ebben a lapjában, ezekben a cikkeknél nem gyűjt csak számokat, de nem is riad vissza tőlük. Tudja, mint kell élni velük. Ahogy a jó statisztikus ma is tudja ezt. A statisztika nem a számok tudománya, hanem az életismerete és az életelmezésé. Ha a statisztikus nem tudja elmondani eredményeit számok nélkül, akkor még nem is statisztikus igazán. De ez a legelső STUD-szerkesztő egészen különös módon érdeklik a sajátosan statisztikai tárgyak iránt. Beszámol arról, hogy gyűjtik össze a népmozgalom adatait, ami akkor már elég régen központban folyt a „harom királyságban”, mert hiszen a házasságokról már 1745 óta pontos adatok voltak az angoloknak, akik akkor léptettek életbe a házassági törvényt. Annak előtte — amint Dickens idézi egy Smollett nevű szerzőnek a könyvéből — „egész bandája volt az elvtemült gazembereknek, a klérus szemetének, Istentől és embertől elrugaszkodott eemmirekellőknek, akik legtöbbször adósságok vagy büntetéik miatt már megjárták a börtönöket, az emberi létsadalom valóságos kivetteltjeinek, akik bármikor és bárhol készek voltak végrehajtani az eseteké szertartását minden engedély vagy igazolás nélkül, akik eskettek pincékben, padlászobákban, csapszékékben, a vallásnak megcsufolására és szégyenére s hivatásnak, amelyet így gyakoroltak. Mi volt az eredmény? Kettős házasságok sorozata, csalás, hűtlenség, prostitúció... Amikor végre 1753-ban ezek az ügyek a parlament elé kerültek — a szakadatlanul való bűnügyek kapcsán a ház sokáig s szenvedélyesen tárgyalt a dolgot, a javaslatokat módosították, át meg átjavították, a két ház egymással is nem egyszer szembekezdült, végül mégis nagy ezotóbbésséggel fogadták el.

Ha egy tárgyat Dickens megragad, minden oldalról körülzsemléli és megvizsgálja. A történetelmét, a probléma kifejlődését; meglátogatja a hivatali, elbeszélget a tisztviselővel, kikutatja az előzményeket és a következményeket. Elvezet vele együtt lemmi, követni, figyelní rá és belenézni tükrén át a száz esztendővel ezelőtjt és természetesen — miután szakadatlanul azzal foglalkozik, hogy az akkori multat egybevesse az akkori emelkedő, sok tekintetben már ragyogó és a mulhoz képest minddig fényes jelenel — még sokmálta régebbi angol életbe. Egy olyan életbe, amelyben annyi ismerős gondot és problémát fedezünk fel ma is.

Ir a londoni halálózási viszonyokról, a házassági kedvnek a gazdasági hullámmal való párhuzamoságáról. Novellák sorozatában tárja fel a járványok pusztító hatását és a küzdelmet, amit ellene folytatnak. Meglátogatja a greenwichi csillagvizsgálót és azt a helyet, ahol a hajók tájolóit hitelesítik. Megírja a szegény ember életét és a szegény gyermekek gondozását. A kórházat, az ir kérdést; a lovakkal elmondítja a lőtület ezatírját, az újságúhőt és a legelső újságokat, az acéltoll diadalutját és azt, hogy ennek a bámulatraméltó találmánynak a segítségével, hogy született meg az írni-olvasni tudó nemzet s vele a pennye postabélyeg és az az újság, amiből

Képes krónika
A világ eseményei képekben
 Ara 40 fillér Kapható a MAGYAR LAPOK árusainál.

egyetlen nap alatt 54.000 példányt nyomtak ki! Ne tessék nagyon mosolyogni! Magyarországon ma nagyon sok napilap kiadója lenne nagyon megelégedett ember, ha ezt a példányszámot máról-holnapra el tudná érni. És akkor 1850-et irtak! Mindössze hat esztendő hiányzik az évszázadból, amely azóta eltelt. Dickens még ludtollal kezdett írni az elemi iskolában és 1818-ban — az ő adata szerint — 165 ezer gyermek járt elemibe a szigetországban, de ehhez 25 évre mer harmincmilliót. Kiszámítja, hogy évente 34 millió ludtollat importált Anglia és a belföldi termeléssel együtt ez éppen elegendő volt arra, hogy az íróknak, a kereskedéseknek, a hivataloknak és a kevés egyéneknek a többszükségletét ellássa. Kényes és előkelő írások egy óránál tovább nem tudtak egy tollal lenni.

Ki bírna megenni annyi libamájpatétomot, írja Dickens szerkesztő ur, ami ahhoz kellene, hogy egy ír-olvasó nemzetet tollal elláthassunk? De lám, megvan már az acéttoll. Milyen olcsó és milyen jó! S ha nem jó, nem baj, eldobja az ember. De ha jó — írja a nagy író, akkor úgy ragaszkodsz hozzá, mint egy igazi jóbaráthoz.

Hogy ezzel kapcsolatban meglátogattja azt a gyárat, ahol a hatalmas, negyven lóerős gépek hengerelik és lapítják az acélhuzalt lemezzé és a gyárat, ahol ebből a lemezből kivágják, becsiszolják, kerekítik, csiszolják, hegyezik a tollat, a mindennap csodáját, az csak természetes: Dickens nem nézi számnak az életet, hanem a számon át is az életet vetíti elénk.

Milyen patakzása a böcségnek, a színeknek, a szegénység ellen való harcnak milyen fáradhatatlan lendülete, milyen együttérzés mindazokkal, akik haladni akarnak: egészen a szabadszerkesztéséig való küzdelemig!

... Dickensnek az ujságja nem élt nagyon sokáig. Ebbe bele kell fáradnia minden szerkesztőnek. De a lap nem halt meg, feltámadt a kötetek hosszú sorozatában. A kiadók nem érzélték embernek; ha az első kötetnek nem lett volna ebben az alakban is siker, bizonyára nem adták volna ki a másodikot s ha az nem kell a közönségnek, nem jött volna utána a harmadik, negyedik, az ötödik, a huszadik és a harminchatodik. Valószínűen mindaddig, amíg csak a lap anyagából és számból tartott.

A valóság mindig ezenvedélyesen érdekelt az embert, aki emelkedni és jutalni akart. Werther annakidején azért teremtett érzelmű vihart, mert valami módon a valóság képe volt benne. És a Joyce sikerének megint csak ez a titka. És közben Stendhalokénak, Flaubertnek, Zolának, Dosztojevszkiének is ez: és a regényíró Dickensének is. De ő nemcsak a regénnyel — amit az angol oly szép szóval nevez „fiction”-nak, fikciónak — de lám, a szavak mérővesszejével és a riport élethű megfigyeléseivel is tud szolgálni és tud tisztítani a világot.

Majdnem száz esztendő múltán örömteli meglepetéssel számolunk be arról a „felfedezésről” és a Dickens nevének jegyében is újra hitet teszünk amellett, hogy nem a számok érdekelné bennünket, hanem az ember, nem a gazdaságpolitika, hanem az emberi éors, nem a nagy teljesítmények, hanem a szegénység leküzdésére való törekvés és hogy a szegénységet egynek látjuk a tudatlansággal. Ugyanúgy akarjuk tükröztetni a mai napokat, hogy a holnap jobb valósága szükséges magunk mindnyájunk jobb akaratából, ahogy azt Dickens szerkesztő ur tette.

Míg a többi cigány muzsikált, 'a lapott

7 hónapi fogházra ítélték

Nagyvárad, márc. 23. Varga Lőrinc mezőszabolcsi cigány a múlt évben elindult egy bandával muzsikálni Alpár községbe. A „munkamegosztás” elve alapján, míg a többiek muzsikáltak, ő lekasztott egy kabátot, meg egy kalapot. Mészhelyről, más időpontban, a háztetőn át behatolva, libát és zsákokat lopott. Közben a határon is át-átlépetett, úgy hogy összesen 2 rendbeli lopás

büntette. 2 rendbeli lopás vétsége és 3 rendbeli tiltott határátlépés miatt került bíróság elé. Ugyanebben az ügyben Lingurar Anna és egy fiatalkorú ellen orgazdaság címén indult eljárás. A bíróság, a bizonyítási eljárás lefolytatása után, Varga Lőrincet 7 hónapi, Lingurar Annát kéthónapi fogházra, a fiatalkorút dorgálásra ítélte. A cigányok szépen megköszönték az ítéletet.

Negyedik jegyre adják a barnalisztet

Értesítem a város közönségét, hogy folyó évi április hóban a lisztelosztást az eddigiektől eltérően a következőkben szabályozom:

Míg a múltban minden hónapban a barnalisztet a második jegyre voltak kötelesek a kereskedők kiadni, addig

április hónapban a húsvéti ünnepekre való tekintettel nem a második, hanem a negyedik lisztjegyre kötelesek a kereskedők kiszolgáltatni a barnalisztet. Nagyvárad, 1944. március 22.

Dr. Soós István s. k. polgármester.

Április 1-én és 3-án osztják a 35 dkg-os kenyérpótjegyet

A folyó évi április havára esedékes 35 dkg-os nehéz testimunkásoknak járó kenyérpótjegyek kiadását folyó évi április 1. és 3. napján eszközöli a Közelelmezési Hivatal, Szanizáló utca 15. sz. alatt. — a folyó havi fejlapok ellenében. Ezekről tehát újabb munkaadói igazolást készíteni, illetve benyújtani nem kell. Az öt, vagy ötnél több munkást foglalkoztató ipari üzemek és vállalatok a munkaadói igazolást készíteni, illetve benyújtani nem kell. Az öt, vagy ötnél több munkást foglalkoztató ipari üzemek és vállalatok kétpéldányú névjegyzék kíséretében kötelesek beadni a fejlapokat. A testi munkásoknak járó 15 dkg-os kenyérpótjegy kiadását ugyancsak április 1. napján kezdi kiosztani a Közelelme-

zési Hivatal munkaadói igazolási ellenében. Azoknak tehát, akik 15 dkg-os kenyérpótjegyét igényelnek, új munkaadói igazolást kell beadni. Az öt, vagy ötnél több munkást foglalkoztató ipari üzemek és vállalatok a munkaadói igazolásokat két példányú névjegyzék kíséretében kötelesek beszolgáltatni. A kenyérpótjegyek kiadását folyó évi április hó 1. és 3. napján eszközöli a Közelelmezési Hivatal, elkészített igényléseket nem fogad el a hivatal. Nagyvárad, 1944. március 22.

Dr. Soós István s. k. polgármester.

Árdrágítók az uzsorabíróság előtt

Nagyvárad, március 23. Davidovics Herman, Davidovics Manoné és Weinberger Salamonné nagyváradlakosok múltév őszén kimentek Körösszegre és ott a falusiaktól, vizonteladás céljából, engedély nélkül három mázsa tengetit, félmáza lisztet, félmáza árpát, 20 liter napraforgóolajat és hat hizott libát vásároltak, a megengedettnél magasabb áron.

Az ügyből kifolyólag a három vásárló és tizenhárom falusi ellen eljárás indult közszükségleti cikk jogellenes elvonása, illetve árdrágító visszaélés vétsége miatt. Az uzsorabíróság valamennyi falusit — kettő kivételével, akik közül az egyiket fölmentette, a másikat mint fiatalkorú dorgálásra ítélte — 100—100 pengő pénzbüntetésre ítélte. Davidovics Hermann, Davidovics Manoné és Weinberger Salamonnéval szemben pedig elrendelte ügyüknek a rendőrkapitánysághoz, mint rendőrbírósághoz való áttételét.

Az elmúlt évben 4.5 millió hektoliter bort termeltek, 500.000 kg. csemege-szőlő kerül eladásra

Magyarország területén összesen 450.000 katasztrális hold szőlőtermő terület van. Az ország mezőgazdasági célt szolgáló földjeinek mindössze 1,7%-a ez a terület, mégis több, mint háromnegyedmillió ember él szőlő- és bortermelésből, e cikkek eladásából és exportálásából.

Az 1943. évi szőlőtermelésének adatai szerint, az elmúlt évben 4,5 millió hektoliter bort termeltek és 500.000 métermáza csemege-szőlő

került eladásra. A fenti eredmény az elmúlt évek eredményeit vizsgálva, közepesnek mondható.

Takarékoskodjunk:

Bármilyen régi ruháiból is lesz, ha vegyileg tisztítatja, vagy divatos színre festeti

VÉGH cégnél

Bémer-tér 2. Szt. László-tér 12. Lilliom-utca 13.

A szőlőtermelésben nélkülözhetetlen nyersanyagok, így elsősorban a rézgalic kellő mennyiségben áll a termelők rendelkezésére. A kötőanyag papírspárga volt, mely kitűnő helyettesítője a békeidőkben Madagaszkárból importált raffiának. Hordóhiány nem fordult elő sehol. Ez annak köszönhető, hogy az abroncsvasat a hegyközségek utalták ki és így az arra ráutaltság közvetlenül kivizsgálható volt.

Az utolsó békeévben hozzávetőlegesen 2 millió borospalackot gyártottak az országban és ennek még mintegy négyszerese volt állandó forgalomban. Így tehát mintegy 10.000.000 palackot igényel a magyar borgazdaság egyévi termése. A palackgyártás kis mértékben visszaesett ugyan az utóbbi években, ez azonban nem jelentett érezhető hiányt borgazdáinknak, mert a 4,5 millió hektoliter termésből mindössze 80—100.000 liter kerül palackozásra, míg a többit hordókban és tároló medencékben rak-tározták el.

A meleg és száraz nyár következtében kisebb és vastaghéjú szemek voltak a szőlőfürtökön. Ez érzétteti hatással abban is, hogy mintegy 900.000 métermáza törköly maradt vissza a termés után. A törköly magjaiból ujabban szőlőolajat készítenek. A Hangya végzi országosan erre a célra felhasználható törköly gyűjtését. Ebben az évben 50.000 métermázst gyűjtöttek be és ebből a mennyiségből 5 vagón finom szőlőolajat préseltek.

Június 30-ig meghosszabbították az 1944. évi fakitermelési munkálatok idejét

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Az ország faellátásának biztosítása érdekében a földművelésügyi miniszter rendeletet adott ki, amelyben az 1944. évi fakitermelési munkálatok befejezésének határidejét állapításában ez évben június 30-ig meghosszabbította.

Kijelölte a belügyminiszter az eljárni hivatott tüdő- és nemibeteg gondozó intézeteket

Budapestről jelentik: A hivatalos lap keddi száma közli a belügyminiszter rendeletét a kötelező vizsgálatok során eljárni hivatott tüdő- és nemibeteg gondozó intézetek kijelölésére.

- A kijelölés Bihar megyére a következőkben intézkedik:
- Biharkeresztesi járás: Vármegyei Tüdőbeteg gondozó Intézet, Berettyóújfalú.
 - Cséffai járás: M. kir. Tüdőbeteg gondozó Intézet, Nagyszalonta.
 - Érmihályfalvai járás: M. kir. Tüdőbeteg gondozó Intézet, Nagyvárad.
 - Margittai járás: M. kir. Tüdőbeteg gondozó Intézet, Berettyóújfalú.
 - Sárréti járás: Vármegyei Tüdőbeteg gondozó Intézet, Berettyóújfalú.
 - Szalárdi járás: M. kir. Tüdőbeteg gondozó Intézet, Nagyvárad.
 - Székelyhídi járás: M. kir. Tüdőbeteg gondozó Intézet, Nagyvárad.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 6 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: 1 óra 4.30 P.
 3 óra 12.40 P.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Készletokat nem adunk vissza.

Dr P. RÜSCH BERTALAN TARTJA A FÉRFIAK LELKIGYAKORLATAT

A váradoszlasi Szentlélek plébánia-templomban március 26-tól április 1-ig minden este fél 7 órakor lesznek a lelkigyakorlatos beszédek a férfiak részére. A szentbeszédet dr. P. R ü s c h Bertalan kapucinus atya tartja.

A lelkigyakorlat bensőséges találkozás Istennel. Ujítsuk meg lelkünket Isten gondolatának fényességében és minden férfi használja fel a kegyelem idejét, hogy a lelkigyakorlatok bőséges kegyelmi áradása az ég, egyházunk, édes hazánk, a társadalom és családjunk javára szép gyümölcsöt érleljen.

ELMARAD A PÉNTEKI JOGÁSZ-EGYLET ELŐADÁSA. A jogászegylet nagyváradi csoportja péntekre hirdette dr. Bozók Gyéza egyetemi tanár kereskedelmi jogi előadását. Az illusztris előadó, aki Nagyvárad szülője, közbejött akadályok miatt elhalasztotta előadását. Az előadás új időpontjáról a jogászegylet vezetősége külön fogja a tagokat értesíteni.

Kossuth-ünnepély Margittán. Margittán a Baross szövetség fiókja tartott jólesikerült Kossuth emlékünnepélyt a Margit-szálló dísztermében, amelyen a fizeti küldöttegen és a polgári hatóságok vezetőin kívül nagyszámúan megjelent Margitta lakossága is. A Himnusz után dr. Szabó Gyula járásbíró-sági elnök tartott emlékedett megnyitó beszédet, majd Krisztián János római katolikus igazgató két jól sikerült hazafias éneke után dr. Czeglédy Miklós kir. közjegyző tartotta meg emlékbeszédét. A mélyhatású beszéd után a közönség a Kossuth-nótát énekelte, majd Zeigmond Géza ezavalt el nagy hatással a „Miatyánk”-ot és végül dr. Vajda István, a Baross Szövetség elnöke zárta be a szépen sikerült ünnepélyt.

A NÉMET LEKTORATUS közli, hogy a péntek esti előadás elmarad.

FODRÁSZ IPAROSOK FIGYELMÉBE. Felhívjuk szakosztályunk tagjai figyelmét, hogy szombaton az ünnepre való tekintettel üzleteiket délután 5 órakor kötelesek bezárni, azok tovább nyitva nem tarthatók. Az elnökség.

Vitézi avatás Székelyhidon. Március 20-án a székelyhidi járás vitézei értekezletet tartottak, amelyen vitéz Gödry vezérőrnagy, a Bihar vármegyei vitézek székcapitánya intézett lelkeshangú beszédet a szépszámban megjelent nemzeti vitézekhez és várományosokhoz. — Ezt megelőzően vitézzé avatta Czillii István tartalékos hadnagyot, székelyhidi igazgatót, népközlő tanítót, körzeti iskolafelügyelőt, aki nevét Kálmándyra változtatta.

HALÁLRÁITÉLTEK ÖT FRANCIA TERRORISTÁT. Vichyből jelentik a NTL-jelenti: Annusban a francia hadbíróság 8 terroristát vont felelősségre szándékos rombolás és merényletek miatt. Három vádlottat rendes bírósággal ítélték halálra ítélték. A halálos ítéleteket végre is hajtották.

ÓRANKÉNT EGYMILLIÓ KÖBMÉTER LÁVATÖMEGET VET KI A VEZUV. (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A brit hírszolgálat közli, Imbo tanár, a Vezuv oldalon működő megfigyelő állomás vezetője kijelentette, hogy a tűzhányó óránként körülbelül egymillió köbméter lávátömeget vet ki. Attól tartanak, hogy Cercola városát szerda estig a láva teljesen körülzárja. Cercolából és még három más helységből megkezdtek a lakosság elköltöztetését.

Pályázati hirdetés. A Hivatalos Lap szerdai számában a belügyminiszter pályázatot hirdet a lemondás folytán megüresedett komédi „Remény” című gyógyszerár jogosítványának elnyerésére.

MÉG MINDIG BETEG ROOSEVELT. Liessabon. (MTI): Mint az amerikai hírszolgálat jelenti, Barly elnöki titkár a sajtóértekezleten szerdán bejelentette, hogy Roosevelt elnök náthája javult, de még mindig a Fehér Házban levő elnöki lakásán kell tartózkodnia. Hozzátette még, hogy az elnök éppen úgy folytathatja munkáját, mint máskor.

Amerikai bombázó kényszerleszállása Svédországban. Stockholmból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Ujabb négy motoros amerikai bombázógép volt kénytelen leszállni Svédországban. — Mint a Svéd Távirati Iroda jelenti, — szerdán délben repül ez a gép Svédország délkeleti része fölött. A léghárítás tüzelt rá. A leszállás után a sérült gépet lefoglalták és 10 főből álló személyzetét őrizetbe vették.

SZÉNGÁZ MEGÖLTTE EGY OLASZ VONAT 426 UTASÁT. Stockholmból jelentik (MTI) A NTL-jelenti: Az United Press jelenti Nápolyból, hogy március 5-én Délolaszországban egy vonat 426 olasz utasa halt meg széngázmérgezésben, amikor a vonat az alagútban megrekedt. A szövetséges katonai vizsgálat megállapította, hogy a szerencsétlenség felsőbb hatalmak következménye. A vonat a nedvesség miatt csúszós síneken nem tudott tovább haladni és mivel az alagút fojtó levegőjét semmiféle légáramlat nem enyhítette, a levegő telítődött széngázzal.

Robbanás egy angol kiképzőgyakorlaton. Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A brit híriroda jelentése szerint szerdán Londonban közzölték, hogy valahol Angliában, egy kiképző gyakorlaton váratlan robbanás következett, 29 amerikai katonára meghalt, 8 pedig megsebesült.

ADOMÁNY. A Boldogságos Szűz Mária nevében Bözse Emilné részére 5 pengőt hoztak be szerkesztőségünkbe. Köszönettel nyugtázzuk.

Erős havazás volt a Székelyföldön. Székelyudvarhelyről jelentik: (MTI) Szerdára virradóan erős havazás kezdődött a Székelyföldön. A vastag hóréteg a völgyekben is megmaradt.

ADOMÁNY. Berényi Ödön 30 pengőt juttatott el szerkesztőségünkhez a hadbavonultak számára. Ezúton nyugtázzuk.

Iparos hírek. A vas- és fémipari szakosztály értesíti tagjait, hogy mindazok az iparosok, akik február hónapban kocszra előfizettek, utalványait vesztik.

— Azok a bádógos iparosok, akik a horganyzott és felületeméz utalványukat február hónapban nem váltották ki, felületeméz jelentkezzenek most eltankező esetben utalványuk elvesztését vesztik.

APOLLO Filmszínházban
 Ma és holnap, pénteken utoljára
Makacs Kata
 A vasárnap esti legyek csütörtökön vagy pénteken bármelyik előadásra érvényesek

BELUAROSI mozgóban
Majd a gyerekek
 Hans Rűchmann ragyogó vigjátéka
 A vasárnapi legyek csütörtökön érvényesek

Erdélyi kastély
 Főszerepben: Tasnády, Vaszary, Páger
Csütörtökön és pénteken a CASINO-ban
 A vasárnap esti 7 óras legyek csütörtökön vagy pénteken bármely előadásra érvényesek

KORONA Filmszínház
 SIMOR ERZSI legújabb filmje
A látszat csal
 A vasárnapi legyek csütörtökön vagy pénteken érvényesek

BELVÁROSI
 Pénteken bemutató:
Sárga kaszinó
 Szilassy, Szemere Vera, Greguss, Zádor Mária

Ülést tartott a városi üzemek igazgatósága. Nagyvárad, március 23. Ma délelőtti üzemigazgatósági ülés volt a városházán a polgármester elnöklété alatt. Az ülés foglalkozott a szénészállítás nehézségei folytán előállt kérdéssel, a légtalonnal kapcsolatos kérdéseit az igazgatóság általánosságban teljesítette.

ASSZONYOK, LEÁNYOK LELKIGYAKORLATA. Március 23-án, csütörtökön reggel 7 órakor kezdődik meg a váradi katolikus asszonyok és leányok nagyböjti lelkigyakorlata az olasz Szentlélek plébániatemplomban. Három napon keresztül: 23—24—25-én reggel 7 és este 6 órakor az olasz templomban lesznek a szentbeszédok. A délutáni hirdetett előadások azonban elmaradnak.

A polgármester megvizsgálta a Cseztívő intézetet. Nagyvárad, március 23. A polgármester ma délelőtti meglátogatta a Cseztívő intézetet. Felülvizsgálta az övöhelyet, majd szobáról-szobára járva, beszélgetést folytatott az ott elhelyezett szegényekkel. Mindenütt rendet és tisztaságot tapasztalt.

ÉLVE FOGTÁK EL PETIOT ORVOST. (2) Párisi jelentés szerint szerdán ott az a hír terjedt el, hogy Petiotot a régóta hajszolt tömeggyilkost a földalatti vasút egyik állomásán elfogták. Az igazságügyminisztériumban a hírről kapcsolatban kitérően nyilatkoztak.

Kedden közgyűlést tart a városi törvényhatósági bizottság. Nagyvárad, március 23. Kedden, 28-án délután közgyűlést tart a városi törvényhatósági bizottság. A közgyűlés két részből fog állni. Az első ünnepélyes részt Kossuth Lajos emlékének szentelik. A Hírszekegy elmondása után a polgármester javaslatot tesz a nagy államférfi emlékének méltó megőrkítésére, majd a postások énekkara elénekli a „Kossuth Lajos azt üzenté” kezdetű dalt. Az ünnepélyes közgyűlés utáni szünetben a bizottsági tereben közszemlére teszik Kossuth Lajosnak a nagyváradi levéltárban őrzött leveleit. E levelekben Kossuth nagy elismeréssel nyilatkozik Nagyvárad elevep, lüktető életéről és fejletti iparáról és kereskedelméről. A közgyűlés második részében a rendes tárgysorozat tárgyalása következik.

Csütörtökön és Pénteken üzemszünet a Rimanóczy fürdőben

A Rimanóczy-fürdő vezetője közli, hogy ezen a héten kivételesen csütörtökön és pénteken a fürdőben mind a kádfürdő, mind a gőzfürdő üzemszünetet tart. Szombaton a hölgyek részére, vasárnap pedig a férfiak részére reggel 6 órától kezdve a fürdő rendelkezésre áll.

Zárás után csak 15 percig foglalkoztathatják alkalmazottaikat a kereskedők

A korai üzleti zárórával kapcsolatban egyes kereskedők nincsenek tájékozódva, foglalkoztathatják-e alkalmazottaikat záróra után is. Az 1942. évi VI. t. c. megfelelő szakasza kimondja, hogy a nyiltársítási üzletekben a zárórátkövető 15 perccel az alkalmazottakat foglalkoztatni nem szabad. A megrövidített nyitvatartási időnek az a célja, hogy kevesebb tüzelőanyagot és villanyáramot fogyasszanak. Alkalmazottaikat a zárórátkövető 15 perccel csak abban az esetben szabad foglalkoztatni, ha például leltárkészítés, az üzlet átköltözése, vagy új üzletberendezések körüli munka, továbbá az árúknak romlásától való megvédésére irányuló munka és olyan tündök, amelyeket hatósági intézkedés folytán kell végrehajtani, megkívánják.

A nagyváradai munkapiac helyzete

A nagyváradai m. kir. állami Munkaközvetítő Hivatal (Szilágyi Dezső-utca 28, telefon: 25-76) az 1944. évi március hó 22-én kelt kimutatása szerint, az elmúlt héten elhelyezett 18 egyént.

Jelenleg foglalkozást kaphatnak:

2 kovács, 1 lakatos, 2 vasesztergályos, 7 szabó, 1 borbély, 2 csőverő, 10 napszámos, 4 szolgáló, 4 gyári munkás, 10 napszámos, 1 nevelő, 19 mindeneseleány, 6 mindenese főzőnő, 1 szakácsnő, 1 szobaleány, 4 bejárónő, 3 mosónő. Összesen: 78 egyén.

Foglalkozást keresnek:

11 ipari szakmunkás, 15 gyári, betanított és egyéb segédmunkás, 2 kereskedő, 2 gyári munkás, 6 bejárónő, 2 mindeneseleány. Összesen: 38 egyén.

Beföltendő tanonc-helyek:

1 vasesztergályos, 1 kőfaragó. Összesen: 2 egyén.

RÁDIÓ

PÉNTEK, MÁRCIUS 24.
Budapest I.

8.35 Zenekari muzsika.
10.15 Szórakoztató zene.
11.15 Rinczky László szalonzenekara.
11.45 Dr. Müller József előadása.
12.05 Szórakoztató zene.
12.30 Férjédeknek üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
13.00 Zenekari.
13.05 Parkas Béla cigányzenekara.
13.30 Nagy kortársaink.
13.50 Kodály-művek.
14.15 Guttenberg György szalonzenekara.
17.00 Mezős Rudolf és Szőnyi Jenő kórtársorán táncszámok az elő.
17.20 Sportközlemények.
17.30 Madridi szimfonikus zenekar.
17.45 Német hallgatóinknak.
18.20 Magyar népmuzsika.
19.00 A Filharmoniai Társaság hangversenyének közvetítése.
19.30 Légtalpai közlemények.
21.20 Magyar zeneszerzők felőrlése.

Budapest II.

19.00 Palatinus szalonegyüttes.
19.30 Az Országos Közegészségügyi Intézet közleménye.
20.00 Muzsikáló Dunapart.
21.00 Dr. Dercsényi Dezső előadása.
21.50 Szórakoztató muzsika.

Felhívás Nagyvárad város területén lakó és gazdasági cselédeket tartó gazdákhöz

Nagyvárad thj. város adóhivatala 1932-1944. sz. alatt az alábbi felhívást adta ki:

Nagyvárad thj. város adóhivatala a m. kir. Földművelésügyi Miniszter ur 81.200-1944. IX. 2. számú rendelete alapján felhívja a gazdasági cselédeket (szegődményes iparosokat) tartó gazdákat, hogy gazdasági cselédeiket az Országos Mezőgazdasági Biztosító Intézetnél való biztosítás végett a városi adóhivatalnál (fsz. 18. sz. szoba) a megállapított évi 5 (öt) pengő egyidejű lefizetése mellett f. évi március hó 25-ig jelentsek be annál is inkább, mert amennyiben a hozzájárulási díj 1944. április hó 1-ig befizetést nem nyerne, úgy esetleges baleset esetén az Országos Mezőgazdasági Biztosító Intézettől kártalanítás nem követelhető és a gazda e mulasztásból eredő kárért a sérült gazdasági cselédnek teljes kártalanítási felelősséggel tartozik még abban az esetben is, ha a baleset megtörténtében vétkesség nem terheli.

Ugyancsak bejelentési kötelezettség alá tartoznak kötelező balesetbiztosítás végett az idénymunkások is (sommás, nyári gazdasági cselédek), feltéve, hogy alkalmaztatásukkal az 1907. évi XLV. t. c. 1. §-ban meghatározott gazdasági cselédi jogviszony létesült. Ehhez köpest köteles a gazda az ilyen munkásokat azok szolgálatának tényleges megkezdésétől számított 15 napon belül a városi adóhivatalnál szóban, vagy írásban bejelenteni, valamint az évi 5 pengő hozzájárulási díjat egyidejűleg lefizetni, mert ha ez irányú kötelezettségüknek az előírt időben nem tennének eleget, baleset esetén e munkavállalóknak, illetőleg ezek jogutódainak szintén teljes kártérítéssel tartoznak éppen úgy, mintha gazdasági éves cselédjük baleset esetére szóló biztosítását mulasztották volna el.

Nagyvárad, 1944. március 21.

vitéz Morvay Árpád s. k.,
adóhiv. főnöke.

SPORT

Megtartják vasárnap a Budapest-Bécs válogatott labdarugómérkőzést

Mint az MTI jelenti, vasárnap délután 3 órai kezdettel a Ferencvárosi Úllői-úti pályán játszák le a Budapest - Bécs válogatott labdarugóinak mérkőzését. Budapest csapata szorgalmasan készülődik az izgalmasnak ígérkező városközi csatára és évéget szerdán délután edzőmérkőzést is tartott. Az edzést nem fejezhették be a megindult hóvihár miatt, a válogatott keret így is 6:2 eredményt ért el.

Frölich, budapesti szövetségi kapitány a következő keretből állítja össze csapatát a bécsiek ellen:

Csikós, Balogh II., Rudas, Rozsáli, Sárosi III., Nagymarosi, Nagy II., Lukács, Szusza, vitéz Hidegkuti, Deák, Zsengellér, Zlonszki.

Az ugyancsak március 26-ára tervezett Zágráb-Magyar Vidék válogatott zágrábi mérkőzését, valamint Pécs magyar ifjúsági - Horvát ifj. válogatott labdarugó mérkőzést későbbi időpontban játszák le.

HA NEM LESZ BAJNOKI FORDULÓ VASÁRNAP, AKKOR BARATSAGOS MÉRKŐZEST JÁTSHAT A NAC

SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleménye:

Csütörtökön este „Az első” bemutató bérletben

— Az előadások újabb intézkedésre 6 órakor kezdődnek!

— Az Első. Kerecsényi Kiss Márton nagyszerű színűvét mutatja be ma, csütörtökön este pontosan 6 órai kezdettel a színház bemutató bérletben. — A bérleti előadása pénteken este 6 órakor lesz. — Szombaton este 6 órakor bérletszűnetben megy Az első. A díszleteket Kovall István festette.

— Szombaton délután 3 órakor olcsó helyárrakkal az idény kimagasló sikerül operettje a Fekete Péter kerül színre.

MŰSOR:

Csütörtökön este 6 órakor: Az első — bemutató bérlet.

Pénteken este 6 órakor: Az első — A bérlet.

Szombaton délután 3 órakor: Fekete Péter.

Szombaton este 6 órakor: Az első. Vasárnap délután 3 órakor: Egy hold a pesti nyár.

Vasárnap este 6 órakor: Gül haba. Hétfőn este 6 órakor: Kossuth-emléknap.

JÓKARBAN levő 4 kerekű kézikocsit megvételre keresünk. Ajánlatot Szent László-nyomda, Szilágyi Dezső-u. 5. alá kérünk. 777

15-16 éves leány felvétetik tanulónak a Szent László-nyomdában Szilágyi Dezső-utca 5. sz.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Hodossy Miklós-utca 19. alatti két szobás, előszobás, fürdőszobás nagykertű, nagytelkű magánházamat elköltözés miatt eladom. — Megbizotam: Jelinek ingatlaninoda, Teleki-u. 2. 722

Használt babakelengye eladó, Halász-u. 39. ajtó 3. 720

Römlökvet megvételre keresek. Cím: Akadémia-u. 6. 785

Lebontásra való épület eladó, Böveb-bet vitéz Tarr Sándor, Szacsay-u. 17. 784

Most adja el használt ruháit és holmijait, mert magas árat kap érte a Herkordban. — Ugyanott jól és olcsón vásárolhat. Hlatky-u. 14. 699

Alma kórházak, cukrászok részére olcsón beszerzhető. Szacsay-utca 17. pincében. 620

Teljesen jókarban levő fehér konyhabutor eladó, Damjanich-u. 37. ajtó 3. 774

Keszthelyi Zoltán-utca 109. sz. ház eladó. 793

Különféle

Fertőtlenítést, poloska, moly és mindennemű férgek irtását 38 évj gyakorlattal vállalja, Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27-56. 913

Készítőkészlet nőiszövet és sál szövését vállalom. Tóth Jánosné, törvényes, magánlakás. 737

Uj kerékpárok és javítások Jakab műszerésznél, Kossuth-utca 5. 672

Diszpárna, függöny montirozást, régi felújítást vállalom. Kötők, horzolgók, ócska szövetet átalakítok, gyermekruhának is. Bontott hártyaszár-ból újat fejelek, Bodáné kézimunka-üzlete, Kossuth-utca 18. 783

Gyümölcsfák, rózsatövek, futónövények, örökzöldek, Viktória kertészetben, Balassa-tér. 796

Állást nyec

Több nyelvet beszélő középkora volt közigazgatási tisztviselő elhelyezkedést keres. Cím a kiadóban. 724

Pályázati hirdetmény

Kolozs nagyközségénél egy segédjegyzői állásra pályázatot hirdettek. (Lásd Budapesti Közlöny 283-1943. sz.)

A pályázati kérvényt Kolozs vármegye alispánjához kell címezni. Természetben lakás a közszékház épületében biztosítva.

Kereskedelmi érzékkel bíró érettségizett, jó családból való, lehetőleg nyelveket beszélő, intelligens keresztény tisztviselőt keres helyi nagyvállalat. Ajánlatokat Curriculum vitae-vel „Te-hetség érvényesül” jellegre kiadóra, 787

Katasztrális hold papi házhoz keresek háztartás vezetéséhez is értő, középkora tisztaságszerető szakácsnőt. „Margittai járás” jellegre a kiadóra. 721

Péter Sándor, Mussolini tér, városi sörház, italmérésben jártas csapat felvezet. 723

Óltatás

Olasz, latin nyelv tanítását vállalom. Esetleg kezdőknek angol, német nyelvet is adok. Cím a kiadóban. 707

KIADÓTULAJDONOS:

SENET LÁSZLÓ-NYOMDA R-T.

A szerkesztésért felel: Budapesti írók és szerkesztők Dr. Paál Árpád Dr. Virág Jeromos főszerkesztő Szent László-nyomda R-T igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. sz.